

Київський національний університет театру, кіно і телебачення
імені І. К. Карпенка-Карого

Кафедра кінознавства

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з наукової роботи та
міжнародного співробітництва

Олена АЛЕКСАНДРОВА

«25» вересня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**АУДІОВІЗУАЛЬНЕ МИСТЕЦТВО ТА МЕДІАВИРОБНИЦТВО
В СУЧАСНОМУ СОЦІОКУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРІ**

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти третій (освітньо-науковий / освітньо-творчий)

спеціальність

В 1 Аудіовізуальне мистецтво та медіавиробництво

(шифр і назва спеціальності)

освітня програма

Аудіовізуальне мистецтво та медіавиробництво

(назва освітньої програми)

Київ – 2025

Розробник:

Черков Георгій Анатолійович, кандидат мистецтвознавства, старший викладач кафедри кінознавства

Викладач:

Черков Георгій Анатолійович, кандидат мистецтвознавства, старший викладач кафедри кінознавства

РПНД розглянуто і затверджено на засіданні кафедри кінознавства

Протокол від 01.09.2025 № 1

Завідувач кафедри _____ Марина БРАТЕРСЬКА-ДРОНЬ

(підпис)

РПНД погоджено з гарантом освітньо-наукової програми

Аудіовізуальне мистецтво та медіавиробництво

Кандидат мистецтвознавства,

ст. викладач кафедри продюсерства

аудіовізуального мистецтва та виробництва

02.09.2025

(підпис)

Людмила НОВІКОВА

РПНД погоджено з гарантом освітньо-творчої програми

Аудіовізуальне мистецтво та медіавиробництво

Доцент, кандидат мистецтвознавства,

доцент кафедри режисури та драматургії кіно і телебачення

04.09.2025

(підпис)

Сергій МАРЧЕНКО

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р.,

Завідувач кафедри _____, протокол від _____.20__ № ____

(підпис)

(ПІ)

на 20__/20__ н.р.,

Завідувач кафедри _____, протокол від _____.20__ № ____

(підпис)

(ПІ)

на 20__/20__ н.р.,

Завідувач кафедри _____, протокол від _____.20__ № ____

(підпис)

(ПІ)

на 20__/20__ н.р.,

Завідувач кафедри _____, протокол від _____.20__ № ____

(підпис)

(ПІ)

1. Опис навчальної дисципліни

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни «Аудіовізуальне мистецтво та медіавиробництво в соціокультурному просторі» розроблена відповідно до Положення про навчально-методичний комплекс освітніх компонентів у Київському національному університеті театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого, затвердженого рішенням Вченої ради від 28 травня 2024 р., протокол № 6 (введено в дію наказом від 28.05.2024 № 97-Д).

Найменування показників	Форма навчання	
	денна	заочна
Характеристика навчальної дисципліни	Обов'язкова	
Курс	Перший рік навчання	
Семестр	2	
Кількість кредитів	3	
Загальний обсяг годин	90	
Розподіл годин за видами аудиторних занять та самостійної роботи	Лекційні	
	14	
	Семінарські	
	10	
	Самостійна робота	
	66	
Вид підсумкового контролю	екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – розвинути професійну обізнаність аспірантів у сфері становлення, розвитку, формування актуальних тенденцій аудіовізуального мистецтва та медіавиробництва в динамічних соціокультурних координатах другої половини ХХ – першої чверті ХХІ ст.; артикулювати своєрідність фільмовиробництва та кінопрокату в цифрову добу; наголосити спектр можливостей, експансивність і значення дигітографа, динаміку його здобутків; допомогти аспірантові глибше зрозуміти концептуальні підходи кіномитців до актуальних проблем соціуму; сприяти осмисленню місця світового кінопроцесу в динаміці сучасного культуротворення.

Навчальна дисципліна покликана сформувати в аспіранта, здобувача третього (освітньо-наукового/освітньо-творчого) рівня, здатностей:

- вільно володіти понятійно-категоріальним апаратом навчальної дисципліни, професійно застосовувати його у науковій роботі;
- розуміти теоретичні засади функціонування аудіовізуального мистецтва та виробництва в сучасному соціокультурному просторі;
- користуватися методологією досліджень екранності в складному плетиві етико-естетичних, політичних, технологічних, економічних аспектів фільмотворення в реаліях соціодинамічної турбулентності;
- засвоїти історичні закономірності спадку традицій та сутнісну логіку формування новітніх тенденцій у сфері аудіовізуального мистецтва та виробництва на тлі соціально-політичних, культурних зрушень й техніко-технологічних інновацій;

- розуміти особливості функціонування аудіовізуальних творів в умовах цифрового світу;
- застосовувати міждисциплінарні підходи при експертному осмисленні та вирішенні проблем у сфері теорії та практики аудіовізуального мистецтва і виробництва;
- аналізувати актуальні питання сучасного аудіовізуального процесу, концептуалізувати теоретичні підходи мистецтвознавчого, соціологічного, філософського штибу до вивчення аудіовізуального процесу в соціокультурних координатах сучасності.

Основні завдання навчальної дисципліни:

- сформулювати уявлення про основні тенденції розвитку та функціонування аудіовізуального мистецтва та медіавиробництва країн Європи, Азії та Америки в мінливих соціокультурних координатах другої половини XX – першої чверті XXI ст.;
- обґрунтувати потенціал аудіовізуальних мистецтв як потужного чинника у формуванні нового типу мислення.
- ознайомити слухачів з теоретико-методологічною базою досліджень аудіовізуального мистецтва та виробництва, зокрема, на тлі розвитку нових технологій;
- поглибити в аспірантів інтенції до осмислення кінотворів, з урахуванням контекстуальних особливостей їх продукування (політико-економічний статус країни походження, розвиненість її кіноіндустрії, властивості моделі виробництва та дистрибуції фільмів;
- окреслити дослідницькі стратегії та емпіричні методи вивчення проблем сучасного аудіовізуального мистецтва та медіавиробництва, їх застосування при розвідках явищ соціодинаміки культури;
- продемонструвати дієвість методів дослідження аудіовізуального мистецтва при вивченні закономірностей сучасної культурної комунікації.

У результаті вивчення навчальної дисципліни аспірант повинен

знати:

- основні закономірності екранного процесу та головних концептуально-теоретичних підходів до вивчення аудіовізуальних практик, кіномоделей, характерних для різних країн та історичних періодів;
- сутнісні принципи розвитку аудіовізуального мистецтва та медіавиробництва в країнах Європи, Азії та Америки упродовж другої половини XX ст. – першої чверті XXI ст., специфічні ознаки трансформації кінематографічних моделей в історичній діячності та прикмети версифікації екранного процесу в синхронічних вимірах;
- основні дослідницькі підходи (історичної, мистецтвознавчої, соціологічної орієнтації) до вивчення особливостей моделей аудіовізуального мистецтва та медіавиробництва в країнах Європи, Азії та Америки, з урахуванням історико-культурних реалій відповідного періоду.

вміти:

- професійно оперувати теоретичними основами та методами екранознавчої науки, категоріями, концепціями, що пов'язані з вивченням художніх практик світового кінопроцесу;

- в освітній та дослідницькій роботі осмислено використовувати спеціальну термінологію, категорії й поняття, запроваджувати на практиці комплекс набутих знань при інтерпретації явищ аудіовізуального мистецтва та медіавиробництва в контекстах соціокультурних реалій;
- самостійно розвивати свій науковий та фаховий потенціал, працюючи з тематичною літературою, архівними та фільмічними матеріалами.

Очікувані програмні результати навчання:

Знати філософські аспекти пізнання закономірностей наукової і художньої творчості, стратегії дослідження художньої творчості, основні тенденції загальних мистецьких процесів у історичних вимірах.

Застосовувати сучасні інструменти та технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, в тому числі хмарні технології, методи аналізу даних великої розмірності.

Знати історію й теорію аудіовізуального мистецтва та медіавиробництва як галузі науки та мистецтва, за якою здійснюються дослідження; усвідомлювати місце результатів власного дослідження в науковому дискурсі.

Вільно презентувати та обговорювати, зокрема англійською мовою, результати досліджень наукових і творчих проєктів, наукових та прикладних проблем аудіовізуального мистецтва та медіавиробництва, оприлюднювати результати досліджень та творчості у провідних професійних виданнях, на мистецьких форумах та заходах.

Вміти виявляти, ставити та вирішувати проблеми, аналізувати проблемні ситуації й приймати обґрунтовані рішення для їх розв'язання, планувати та здійснювати наукові дослідження та творчі мистецькі проєкти.

Вміти ефективно використовувати сучасну методологію наукового пізнання та новітні методи наукових досліджень, застосовувати наукову мистецтвознавчу термінологію в сфері аудіовізуального мистецтва та медіавиробництва.

Вміти оцінювати досягнення художньої культури в історичному контексті, здійснювати аргументований критичний аналіз творів мистецтва, орієнтуватися у напрямках та концепціях сучасного художнього життя, у розвитку аудіовізуального мистецтва та медіавиробництва, осмислювати тенденції сучасних культурно-мистецьких процесів.

Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проєкти, які дають можливість розв'язувати значущі наукові, соціально-культурні та мистецькі проблеми у сфері аудіовізуального мистецтва з урахуванням соціальних, економічних і правових аспектів.

Інструменти, обладнання та програмне забезпечення: персональний комп'ютер чи ноутбук з доступом до мережі Інтернет, обліковий запис Google, Microsoft Office.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Розподіл годин між видами робіт						
	денна форма						
	усього	у тому числі					сам. робота
		лекції	семінари	практичні	лабораторні	індивідуальні	
Тема 1. Аудіовізуальна культура в контексті новітньої соціокультурної ситуації. Європейський кінопроцес: динаміка трансформацій. Зміна кінематографічних поколінь.	10	2					8
Тема 2. Прикмети аудіовізуальних стратегій доби постмодернізму. Парадигма постмодерну в кінематографії зіткнення XX- XXI століть.	12	2					10
Тема 3. Огляд фестивальних здобутків і перспектив європейських кінематографій першої чверті XXI ст.	14	2	2				10
Тема 4. Кінематограф США кінця XX - початку XXI ст. Оновлення моделі кінобізнесу. Мейнстрім та артгауз.	14	2	2				10
Тема 5. Латиноамериканське кіномистецтво. Нова концепція кіновиробництва. Експерименти. Ствердження культурної самобутності в кінематографіях Мексики, Бразилії, Уругваю.	14	2	2				10
Тема 6. Кінематограф країн Азії. Кіно Японії. Кінематограф Китаю. Кінематограф Західної Азії (Іран, Туреччина) та Південної Азії (Індія).	14	2	2				10
Тема 7. Глобалізація, копродукція, інші тенденції світового кінопроцесу першої чверті XXI ст. Спроба національних кінематографій зберегти своєрідність і неповторність.	12	2	2				8
УСЬОГО	90	14	10				66

4. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Аудіовізуальна культура в контексті новітньої соціокультурної ситуації. Європейський кінопроцес другої половини XX ст.: динаміка трансформацій. Зміна кінематографічних поколінь. Етико-естетичні, соціально-політичні, економічні контексти виникнення «нової хвилі» у французькому кіно та черги наступних відлунь в кінематографіях країн Західної та Східної Європи (Німеччина, Британія, Чехословаччина, Угорщина, Польща). «Чорна хвиля» в югославському кіно. Оновлення ситуації в іспанському кіно.

Основні поняття/ключові слова: європейський кінопроцес, аудіовізуальна культура, французьке кіно, югославське кіно, іспанське кіно.

Рекомендована література:

Базова: 2, 3, 6, 10, 13, 17, 21, 22

Додаткова: 1, 3, 5

Тема 2. Прикмети аудіовізуальних стратегій доби постмодернізму. Парадигма постмодерну в кінематографі зіткнення XX-XXI століть. Візуальна пишність та нереальність постмодерністських картин британського режисера та сценариста Пітера Грінвея. Творча співпраця з французьким оператором Саша Верні. Особливості естетичної програми скандинавської кінематографії. Логіка виникнення «нової хвилі» в данському кіно. Римейк «нової хвилі» в «Догмі-95» Ларса фон Трієра.

Основні поняття/ключові слова: постмодернізм, скандинавська кінематографія, данське кіно, «нова хвиля».

Рекомендована література:

Базова: 7, 14, 23

Додаткова: 2, 3, 5

Тема 3. Огляд фестивальних здобутків і перспектив європейських кінематографій першої чверті XXI ст. Перспективи нового німецького кіно. Глядацька успішність шведських фільмів (Рубена Естлунда, Лукаса Мудіссона, ін.). Кіно і суспільство: румунський досвід. Феномен «румунського дива» – «новий реалізм» кінематографа морального занепокоєння, обмеженість кошторисів, обшири фестивальної географії румунських фільмів початку XXI ст. Крістіан Мунджу, Радун Жуде, Крісті Пую та інші лідери румунської «нової хвилі». Прикметі сучасного аудіовізуального мистецтва та медіавиробництва Польщі, Угорщини, Чехії. Грецький кінематограф: формування нової мови і визначення проблемного поля. Зосередженість на проблемах суспільства в фільмах Тео Ангелопулоса. Номінації на Оскар – від фільма Міхаліса Какоянніса («Іфігенія», 1977) до «Ікла» (2009) Йоргоса Лантімоса. Складові успіху різножанрових картин Й. Лантімоса на кінофестивалях XXI ст.

Основні поняття/ключові слова: кіно, суспільство, німецьке кіно, шведські фільми, грецький кінематограф, кінофестивалі.

Рекомендована література:

Базова: 8, 9, 15, 17, 20

Додаткова: 2, 3

Тема 4. Кінематограф США кінця XX - початку XXI ст. Оновлення моделі кінобізнесу. Мейнстрім та артгауз. *Кінематограф США другої половини XX ст.:* культові режисери та їхні фільми. Криза Голлівуду в контексті розвитку телебачення. Пожвавлення прогресивних тенденцій в Голлівуді. Утворення групи «Нове американське кіно» (1960). Оновлення жанрової палітри у 1970-ті (С. Спілбергом, Дж. Лукасом, С. Леоне, М. Скорсезе). *Оновлення моделі кінобізнесу.* Створення на великих студіях підрозділів, що спеціалізуються на артгаузі та незалежному кіно (Miramax Films, Focus Features). Обрії технологічних інновацій. Мобільна зйомка, надкрупні плани, нічне фільмування та використання комп'ютерних зображень – поширені практики «незалежних».

Мейнстрім та артгауз. Виникнення оксюмору «авторське комерційне»

кіно (представники: Девід Лінч, Квентін Тарантіно). Поетика повсякдену, ускладнення фільмічних структур, моральні дилеми в незалежному кінематографі США.

Основні поняття/ключові слова: кінобізнес, кінематограф США, Голлівуд, «нове американське кіно», мейнстрім, артгауз, авторське кіно.

Рекомендована література:

Базова: 4, 8, 11, 24, 27

Додаткова: 2, 3

Тема 5. Латиноамериканське кіномистецтво. Нова концепція кіновиробництва. Експерименти. Ствердження культурної самобутності в кінематографіях Мексики, Бразилії, Уругваю. Адаптація здобутків «нової хвилі» та італійського неореалізму в кінематографіях Латинської Америки. Радикальна модель «Кінематографа звільнення» Бразилії та Аргентини проти неоколоніалізму та експансії Голлівуду. Рух *Cinema Novo*: нова концепція кіновиробництва. Експерименти. Ствердження культурної самобутності. Мексиканський кінематограф. Виробництво та експорт серіальної продукції (Мексика, Бразилія, Уругвай). Нове бразильське кіно: характерне поєднання музики з ритмічними рухами тіла в танці, введення елементів міфології та фольклору, спорядження політичними коментарями при екранному відтворенні неповторного життя й культури країни в документальних та постановчих фільмах. Фестивальна успішність сучасного мексиканського кіно.

Основні поняття/ключові слова: італійський неореалізм, мексиканський кінематограф, бразильське кіно, серіальна продукція.

Рекомендована література:

Базова: 8, 16, 19, 20

Додаткова: 4

Тема 6. Кінематограф країн Азії. Кіно Японії. Кінематограф Китаю. Кінематограф Західної Азії (Іран, Туреччина) та Південної Азії (Індія).

Кіно Японії. Оновлення дихання національної кіноіндустрії. Фестивальні маршрути японських фільмів. Динаміка успішності від «золотої доби» 1950-х до сьогодення. «Американські окуляри» Акіри Куросави, автентичність режисерського світу Ясудзіро Одзу, «феміністичні наголоси» фільмів Кането Сіндо. Плеяда режисерів нового покоління. Тематичні інновації, зміна підходів до класичних тем (ставлення до родинних цінностей, теми землі, понівечених війною доль, традицій, жіночої сили волі і характеру) Сьохей Імамура, Такесі Кітано, актор Тосіро Міфуне. Популярність «аніме», популяризація жанру «якудза», J-горор. Актуалізація піджанрових структур кіберпанку в сучасному кіно Японії.

Кінематограф Китаю. Особливості кіномоделей континентального Китаю, Тайваню, Гонконгу. Базові вектори розвитку «трьох гілок» китайської сучасної кінематографії: тенденції, фільми, режисери. Стрімкий злет китайського кінематографа у 80-ті роки XX століття. Режисери «п'ятого покоління», резонансні фільми цієї «хвилі», основні причини успіху. Вектори розвитку «трьох гілок» китайської сучасної кінематографії: тенденції, фільми,

режисери. Розширення тематичних, стилістичних меж творчості. Цензура. Ідеологічний контроль. Успішність у світового глядача. Фільми про культурну революцію. Підстави актуалізації воєнної проблематики в сучасному китайському кіно. *Кінематограф Кореї. Порівняння кінематографічних моделей Південної та Північної Кореї. Заходи відновлення кіноіндустрії південної Кореї від кінця 1950-х. Тематичні домінанти, цензурно-ідеологічні обмеження 1970-х. Активізація експериментальних жанрів в кіно кінця 1980-х, оновлення жанрової палітри межі ХХ-ХХІ століть. Фестивальна успішність сучасного кінематографа КНДР (Корейської Народної-Демократичної Республіки). Самобутність кіно Західної Азії: центри кіноіндустрії в Ірані і Туреччині. Особливості кінопроцесу Ірану. Політична система, її вплив на закономірності розвитку кіноіндустрії в Ірані. 1960-1970-ті – створення в оновленому культурному, економічному середовищі неповторної національної форми аудіовізуальності, що укорінена в традиції, іранських поглядах на мистецтво. Цензурні обмеження як причина виникнення нової кіномови в кінематографі Ірану. Розвиток іранської кіноіндустрії в політично-теократичних контекстах після 2010 р. *Кіно Південної Азії. Огляд тенденцій сучасного кінематографа Індії.**

Основні поняття/ключові слова: «Американські окуляри», «золота доба», «три гілки» китайської сучасної кінематографії, аніме, кінематограф КНДР, кінематограф Кореї, кіно Азії, кінопроцес Ірану.

Рекомендована література:

Базова: 1, 5, 12, 18, 26

Додаткова: 4

Тема 7. Глобалізація, копродукція, інші тенденції світового кінопроцесу першої чверті ХХІ ст. Спроба національних кінематографій зберегти своєрідність і неповторність. Копродукція як провідна модель сучасного аудіовізуального медіавиробництва, її вплив на художню форму, наративні стратегії, виробничі практики та культурну ідентичність. Роль фестивалів і глобальних дистрибуційних мереж у формуванні канону сучасного кіно. Соціокультурні, політичні та етичні виміри сучасного аудіовізуального мистецтва, зокрема проблеми репрезентації, ідентичності, пам'яті, війни та нерівності. Місце українського аудіовізуального виробництва у глобальному контексті.

Основні поняття/ключові слова: світовий кінопроцес, копродукція, дистрибуційні мережі, українське аудіовізуальне виробництво.

Рекомендована література:

Базова: 2, 8, 16, 20, 25

Додаткова: 1, 4

Теми семінарських занять

№	Назва теми	Кількість годин
Тема 3	Огляд фестивальних здобутків і перспектив європейських кінематографій першої чверті ХХІ ст.	2

№	Назва теми	Кількість годин
Тема 4	Кінематограф США кінця XX - початку XXI ст. Оновлення моделі кінобізнесу. Мейнстрім та артгауз.	2
Тема 5	Латиноамериканське кіномистецтво. Нова концепція кіновиробництва. Експерименти. Ствердження культурної самобутності в кінематографіях Мексики, Бразилії, Уругваю.	2
Тема 6	Кінематограф країн Азії. Кіно Японії. Кінематограф Китаю. Кінематограф Західної Азії (Іран, Туреччина) та Південної Азії (Індія).	2
Тема 7	Глобалізація, копродукція, інші тенденції світового кінопроцесу першої чверті XXI ст. Спроба національних кінематографій зберегти своєрідність і неповторність.	2

5. Методи навчання

Проблемний виклад, частково-пошуковий метод, дослідницький метод; словесний метод (лекція), наочні (демонстрація, ілюстрація), робота на семінарах.

Експрес опитування з розглядуваної теми, контрольні вправи, взаємооцінка виконаних завдань.

6. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання

Тема	Завдання	Форма подання	Максимальна кількість балів
1-7	Самостійне опрацювання рекомендованої літератури	доповідь на семінарських заняттях / відповіді на екзамені	-

7. Форми проведення контролю та критерії оцінювання

При викладанні дисципліни «Аудіовізуальне мистецтво та медіавиробництво в сучасному соціокультурному просторі» використовуються такі методи контролю:

- **поточний контроль** здійснюється під час проведення семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача до виконання конкретної роботи. Його інструментами є опитування, виступи на семінарських заняттях, дискусії, обговорення;

- **підсумковий контроль** проводиться з метою оцінювання підсумкових результатів навчання і включає семестровий контроль у формі усного екзамену.

Критерії оцінювання при поточному контролі (виступи, участь в обговореннях на семінарських заняттях):

Критерії оцінювання	Кількість балів
Всебічна репрезентація матеріалу; демонстрація широкої ерудиції; багатоаспектне розкриття теми; володіння понятійним апаратом, логіка та	10-12

Критерії оцінювання	Кількість балів
чіткість формулювань; занурення у концептуальний контекст (з незначними недоліками, які не впливають на результат)	
Недостатнє володіння матеріалом; обізнаність з проблемою, але наявність некоректних формулювань; обсяг знань виявляється недостатньо повним для всебічного розкриття теми; відсутність чіткості у володінні понятійним апаратом; відсутність уявлень про концептуальний контекст	7-9
Поверховість у володінні матеріалом; обмеженість знань, значна кількість неточностей у формулюваннях; відповіді відверто формалізовані і свідчать про незацікавлене ставлення до матеріалу; вкрай поверхнєве володіння понятійним апаратом; невміння концептуалізувати матеріал задля цілісної презентації завдання; відсутність знань, що дозволяють зануритися у концептуальний контекст; фактичне неволодіння допоміжною літературою	4-6
Практична відсутність знань; індиферентне ставлення до поставлених завдань; серйозні помилки у процесі презентації матеріалу, неволодіння понятійним апаратом, відсутність уявлень про концептуальний контекст	0-3

Критерії оцінювання	К-сть одиниць	К-сть балів за одиницю	Макс. Кількість балів
Виступи, участь в обговореннях на семінарських заняттях	5	12	60
Разом			60

Критерії оцінювання при підсумковому контролі – екзамен:

Критерії оцінювання	Кількість балів
Відмінна відповідь (не менше 95% інформації), можливі несуттєві зауваження та неточності	36-40
Дуже добра відповідь (не менше 85% інформації), мовленнєвих та мовних помилок немає, відповідь на переважну більшість питань, творче мислення	33-35
Добра відповідь (не менше 75% інформації), мовленнєвих та мовних помилок немає, відповідь на більшість питань, окремі недоліки	30-32
Задовільна відповідь (не менше 65% інформації) є зауваження, відповідь на частину питань	26-29
Достатня відповідь (не менше 60% інформації), суттєві мовленнєві та мовні помилки, відповідь на окремі питання.	24-25
Відповідь невірна або менше 60% інформації, або вона відсутня	0

Орієнтовний перелік питань при підсумковому оцінюванні:

1. Аудіовізуальна культура другої половини XX ст. як відображення новітньої соціокультурної ситуації в Європі.
2. Репрезентація культурної пам'яті у кінематографі країн Латинської Америки.
3. «Чорна хвиля» в югославському кіно: критика соціалістичної дійсності та радикалізація кіномови.
4. Проблема цензури й ідеологічного тиску в кінематографі країн Східної Європи.

5. Поняття постмодернізму в аудіовізуальній культурі: основні прикмети та художні стратегії.
6. Творчість Пітера Грінвея в контексті постмодерністської естетики: основні теми та художні прийоми.
7. Особливості скандинавського кінематографа кінця XX – початку XXI ст.
8. Головні естетичні засади маніфесту «Догма-95».
9. Кінематограф «Нового Голлівуду»: трансформація жанрових моделей та діалог з європейським авторським кіно.
10. Європейський кінематограф першої чверті XXI століття: основні тенденції, виклики та перспективи розвитку.
11. Роль міжнародних кінофестивалів у формуванні репутації та видимості європейських кінематографій у XXI столітті.
12. Феномен румунської «нової хвилі»: проблематика творчості провідних режисерів.
13. Вплив історичної пам'яті та соціальної рефлексії на нове німецьке кіно.
14. Творчість Й. Лантімоса як приклад переходу від національного кінематографа до глобального авторського кіно.
15. Девід Лінч: поєднання авторської радикальності з інституціями мейнстріму.
16. Вплив творчості Квентіна Тарантіно на трансформацію моделі авторського кіно США наприкінці XX – на початку XXI століття.
17. Формування незалежного кіно США як альтернативи голлівудському мейнстріму.
18. Кінематограф країн Азії у світовому кінопроцесі: специфіка розвитку, культурні традиції та глобальні впливи.
19. Аніме як складова національної та глобальної аудіовізуальної культури Японії.
20. «Три гілки» сучасного китайського кіно: основні вектори розвитку, режисери, фільми.
21. Іранський кінематограф кінця XX – початку XXI ст.: поетика непрямого висловлювання в епоху ідеологічних обмежень.
22. Копродукція у світовому кінопроцесі: економічні, культурні та політичні мотивації

8. Розподіл балів, які отримують аспіранти

Розподіл балів за темами і видами робіт								Сума балів
Види робіт	Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	
Робота на семінарському занятті	-	-	12	12	12	12	12	60
Екзамен	-	-	-	-	-	-	-	40
Загальна кількість балів								100

Шкала відповідності оцінок

Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Значення оцінки	Рівень компетентності
90 – 100	A	Відмінно – відмінний рівень знань в межах обов’язкового матеріалу з можливими незначними недоліками	Високий (творчий)
82-89	B	Дуже добре – достатньо високий рівень знань в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих помилок	Достатній (конструктивно-варіативний)
74-81	C	Добре – в цілому добрий рівень знань з незначною кількістю помилок	
64-73	D	Задовільно – посередній рівень знань з незначною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання	Середній (репродуктивний)
60-63	E	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань	
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання	Низький (рецептивно-продуктивний)
0-34	F	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань, що вимагає повторного вивчення дисципліни	

9. Рекомендована література

Базова:

1. *Abbot, M.* Abbas Kiarostami and Film-Philosophy. – Edinburgh University Press, 2016. – 176 p. URL: https://www.academia.edu/26936062/Abbas_Kiarostami_and_Film_Philosophy_proof_s_of_introduction_please_do_not_cite_without_permission
2. *Apor B., Apor P. & Horváth S.*(eds). The Handbook of Courage: Cultural Opposition and Its Heritage in Eastern Europe. Institute of History, Research Centre for the Humanities, Hungarian Academy of Sciences. Budapest, 2018. 636 p. URL: [https://books.google.com/books?hl=uk&lr=&id=Rop5DwAAQBAJ&oi=fnd&pg=PA9&dq=1.%09Apor+B.,+Apor+P.+%26+Horv%C3%A1th+S.\(eds\).+The+Handbook+of+Courage:+Cultural+Opposition+and+Its+Heritage+in+Eastern+Europe.+Institute+of+History,+Research+Centre+for+the+Humanities,+Hungarian+Academy+of+Sciences.+Budapest.+2018.+636+p.+&ots=8OAXFsgHla&sig=MiRSvRSH9pSpIeTO9mU83VaHv9g](https://books.google.com/books?hl=uk&lr=&id=Rop5DwAAQBAJ&oi=fnd&pg=PA9&dq=1.%09Apor+B.,+Apor+P.+%26+Horv%C3%A1th+S.(eds).+The+Handbook+of+Courage:+Cultural+Opposition+and+Its+Heritage+in+Eastern+Europe.+Institute+of+History,+Research+Centre+for+the+Humanities,+Hungarian+Academy+of+Sciences.+Budapest.+2018.+636+p.+&ots=8OAXFsgHla&sig=MiRSvRSH9pSpIeTO9mU83VaHv9g)
3. *Baecqe, Antoine De.* A Nouvelle Vague: Portrait d’une jeunesse – Paris, Flammarion, 1998. – 159 p. URL: https://catalog.hathitrust.org/Record/004025197?utm_source=chatgpt.com
4. *Biskind, Peter.* Easy Riders, Raging Bulls: How the Sex-Drugs-and-Rock 'N' Roll Generation Saved Hollywood. – New York, Simon & Schuster, 1998. – 512 p. URL: <https://www.perlego.com/book/779615/easy-riders-raging-bulls-how-the->

[sexdrugsand-rock-n-roll-generation-save-pdf?utm_source=chatgpt.com](#)

5. Dabashi, Hamid. Masters & Masterpieces of Iranian Cinema. – Mage Publisher, 2008. – 456 p. URL:

[https://www.academia.edu/10206026/Masters and Masterpieces of Iranian Cinema by Hamid Dabashi Mage Publishers 2007](https://www.academia.edu/10206026/Masters_and_Masterpieces_of_Iranian_Cinema_by_Hamid_Dabashi_Mage_Publishers_2007)

6. Dabert D. Kino moralnego niepokoju – Poznan, Wyd. Naukowe UAM, 2003. URL: <https://www.ceeol.com/search/article-detail?id=105921>

7. Degli-Esposti, Cristina (ed.). Postmodernism in the Cinema. – New York, Oxford, Berghahn Books, 1998. – 276 p. URL:

https://www.overdrive.com/media/5378994/postmodernism-in-the-cinema?utm_source=chatgpt.com

8. Ebert, Roger (Author), Matt Zoller Seitz (Foreword). The Great Movies IV – The University of Chicago Press, 2016. – 271 p. URL: <https://www.degruyterbrill.com/document/doi/10.7208/9780226404035/html>

9. Falvey, Eddie (ed.). The Cinema of Yorgos Lanthimos: Films, Form, Philosophy. – London, Bloomsbury Academic, 2022. – 304 p. URL:

[https://www.google.com.ua/books/edition/The Cinema of Yorgos Lanthimos/MNpzEAAQBAJ?hl=ru&gbpv=1&dq=The+Cinema+of+Yorgos+Lanthimos:+Films,+Form,+Philosophy+%E2%80%94+edited+by+Eddie+Falvey&printsec=frontcover](https://www.google.com.ua/books/edition/The_Cinema_of_Yorgos_Lanthimos/MNpzEAAQBAJ?hl=ru&gbpv=1&dq=The+Cinema+of+Yorgos+Lanthimos:+Films,+Form,+Philosophy+%E2%80%94+edited+by+Eddie+Falvey&printsec=frontcover)

10. Haltof M. Historical Dictionary of Polish Cinema (Historical Dictionaries of Literature and the Arts No. 19). The Scarecrow Press. 2007. 320 p. URL:

[https://books.google.com.ua/books?hl=uk&lr=&id=wReMBgAAQBAJ&oi=fnd&pg=PR9&dq=Haltof+M.+Historical+Dictionary+of+Polish+Cinema+\(Historical+Dictionaries+of+Literature+and+the+Arts+No.+19\).+The+Scarecrow+Press.+2007&ots=n5idf0yk7t&sig=1ZGY-ceC_HGkcwP8vZ1sTNiHAHs&redir_esc=v#v=onepage&q&f=false](https://books.google.com.ua/books?hl=uk&lr=&id=wReMBgAAQBAJ&oi=fnd&pg=PR9&dq=Haltof+M.+Historical+Dictionary+of+Polish+Cinema+(Historical+Dictionaries+of+Literature+and+the+Arts+No.+19).+The+Scarecrow+Press.+2007&ots=n5idf0yk7t&sig=1ZGY-ceC_HGkcwP8vZ1sTNiHAHs&redir_esc=v#v=onepage&q&f=false)

11. Holmlund, C., Wyatt, J. (eds.). Contemporary American Independent Film: From the Margins to the Mainstream. – London, Routledge / Taylor & Francis, 2005. URL:

[https://www.google.com.ua/books/edition/Contemporary American Independent Film/0aS0_v5rr9MC?hl=ru&gbpv=0](https://www.google.com.ua/books/edition/Contemporary_American_Independent_Film/0aS0_v5rr9MC?hl=ru&gbpv=0)

12. Hunt, L., Wing-Fai L. East Asian Cinemas: Exploring Transnational Connections on Film. – London, Bloomsbury, 2010. – 272 p. URL:

[https://www.google.com.ua/books/edition/East Asian Cinemas/BGCJDwAAQBAJ?hl=ru&gbpv=1&dq=East+Asian+Cinemas:+Exploring+Transnational+Connections+on+Film+\(World+Cinema\)&printsec=frontcover](https://www.google.com.ua/books/edition/East_Asian_Cinemas/BGCJDwAAQBAJ?hl=ru&gbpv=1&dq=East+Asian+Cinemas:+Exploring+Transnational+Connections+on+Film+(World+Cinema)&printsec=frontcover)

13. Krakus A. No End in Sight: Polish Cinema in the Late Socialist Period. Pittsburgh: Pittsburgh University Press, 2018. 263 p. URL:

https://books.google.com.ua/books?hl=uk&lr=&id=cUxkDwAAQBAJ&oi=fnd&pg=PT7&dq=Krakus+A.+No+End+in+Sight:+Polish+Cinema+in+the+Late+Socialist+Period.+Pittsburgh:+Pittsburgh+University+Press.+2018.&ots=4ogKdwVEvM&sig=9E7K2Rc2PifF10VFOAxtEYdLlpY&redir_esc=v#v=onepage&q=Krakus%20A.%20No%20End%20in%20Sight%3A%20Polish%20Cinema%20in%20the%20Late%20Socialist%20Period.%20Pittsburgh%3A%20Pittsburgh%20University%20Press%2C%202018.&f=false

14. Maricondy, Mary Alemany-Galway. Peter Greenaway's postmodern/poststructuralist cinema / edited by Paula Willoquet – Lanham, Maryland – Toronto – Plymouth, UK: The Scarecrow Press, Inc., 2008. – C.128. URL:

https://books.google.com.ua/books?hl=uk&lr=&id=cDM0ZUuD8_oC&oi=fnd&pg=PR1&dq=Peter+Greenaway%E2%80%99s+postmodern/poststructuralist+cinema+/+edited+by+Paula+Willoquet-+Maricondy,+Marv+Alemanv-Galway.+%E2%80%93+Rev.ed.+%E2%80%93+Lanham,+Maryland+%E2%80%93+Toronto+%E2%80%93+Plymouth,+UK:+The+Scarecrow+Press,+Inc.,+2008.+%E2%80%93+C.128.&ots=insCsNcNgK&sig=iSafv6ndscNXMA4-0papqpwbB5s&redir_esc=v#v=onepage&q&f=false

15. *Nasta, Dominique*. Contemporary Romanian Cinema: The History of an Unexpected Miracle. Columbia University Press, 2013 – 256 p. URL: https://cup.columbia.edu/book/contemporary-romanian-cinema/9780231536691/?utm_source=chatgpt.com

16. *Nowell-Smith G.* The Oxford History of World Cinema 17th Edition. Oxford University Press, 1999. 856 p. URL: https://books.google.com.ua/books?hl=uk&lr=&id=MZwVDAAAQBAJ&oi=fnd&pg=PR11&dq=Nowell-Smith+G.+The+Oxford+History+of+World+Cinema+17th+Edition.+Oxford+University+Press.+1999.+856+p&ots=ScJ0hxdD0t&sig=gXSNWIBTIV58cYzcl4w5pnd1xEw&redir_esc=v#v=onepage&q&f=false

17. *Preizner J.* History of Polish Cinema. From the beginnings to Polish School. Krakowska Akademia im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego. Kraków, 2020. 83 p. URL: <https://repozytorium.ua.fm.edu.pl/server/api/core/bitstreams/be292dcf-a354-4a11-aa54-8beef5b84247/content>

18. *Richie, Donald*. Japanese Cinema: Film Style and National Character. New York, Anchor Books, 1971. – 290 p. URL: https://www.craftfilmschool.com/userfiles/files/01_Japanese_Cinema_Film_Style_And_National_Character_Donald_Richie_text.pdf

19. *Schroeder Rodríguez P. A.* Latin American Cinema A Comparative History. University of California Press. 2016. 376 p. URL: https://books.google.com.ua/books?hl=uk&lr=&id=H7swDwAAQBAJ&oi=fnd&pg=PR9&dq=Schroeder+Rodr%C3%ADguez+P.+A.+Latin+American+Cinema+A+Comparative+History&ots=i8b5Vs2IeH&sig=bd3Xr0XuRtlTFLLUAm492IzDLiY&redir_esc=v#v=onepage&q&f=false

20. *Valck, Marijke de*. Film Festivals: From European Geopolitics to Global Cinephilia. – London, Routledge, Amsterdam University Press, 2007. – 280 p. URL: https://www.google.com.ua/books/edition/Film_Festivals/ommlEOAAQBAJ?hl=ru&gbpv=0

21. *Wenders, Wim*. On Film: Essays and Conversations. – London, Faber & Faber, 2001. – 400 p. URL: https://philpapers.org/rec/WENOFE?utm_source=chatgpt.com

22. Брюховецька Л.І. Розмова про важливе. Послання і передбачення Кшиштофа Кесльовського / Л. Брюховецька // Світова кінокласика: зб. статей. – Вип. 4. – К.: Ред. журналу «Кіно-театр»; Вид-во «Задруга», 2007. С. 125–134.

23. *Зубавіна І.* Екранна культура: засоби моделювання художньої реальності (час і простір у кінематографі) [Монографія] / І. Б. Зубавіна; рец.: Г. П. Чміль, В. Г. Горпенко, І. М. Юдкін; Акад. мистецтв України, Ін-т проблем сучас. мистец. – К.: Інтертехнологія, 2006. – 272 с.

24. *Коптола Ф. Ф.* Живе кіно і техніка його виробництва; пер. з англ. О. Тільної. – Харків: Фабула, 2021. – 208 с.

25. *Кохан Т.* Персоналізована історія європейського кіномистецтва: потенціал культурологічного аналізу: монографія / Кохан Тимофій Григорович.- К.: Ін-т культурології НАМ України, 2021. — 320 с.
26. Нейпір С. Дивовижний світ Хаяо Міядзакі. Життя у мистецтві; пер. з англ. Оліярника М. – Київ : Book Chef, 2023. –320 с.
27. *Тарантіно, К.* Кіноспостереження; пер. з англ. О. Колеснікова. – К.: А-ба-ба-га-ла-ма-га, 2025. – 540 с.

Допоміжна:

1. *Rutkiewicz, P.* Kina w Łodzi w latach 1990-2012. Od centralizacji do specyfikacji rynkowej, [w:] Kultura filmowa współczesnej Łodzi. E. Ciszewska, K. Klejsa (red.), Łódź: Wydawnictwo Biblioteki PWSFTviT, 2015. URL: <https://son.uni.lodz.pl/info.seam?ps=20&id=UL58ab1a8cbc794fa3881e22a65768bdc8&lang=pl&pn=1&cid=372264>
2. *Shahani, Kumar* Film as contemporary art / JSTOR -Volume. 18, No. 3 (March 1990), pp. 33- 48. URL: <https://www.istor.org/stable/3517424>
3. *Брюховецька Л.І.* Кіномистецтво: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Лариса Брюховецька.— К.: Логос, 2011.— 391 с.— Бібліогр.: с.385–389.
4. *Кохан Т.* Кінематограф у контексті культурного простору XX століття: монографія / Т. Кохан. – К. : Ін-т культурології НАМ України, 2017. – 304 с.
5. *Ландяк О.* «Аудіовізуальне мистецтво» як концепт у сучасному мистецтвознавчому дискурсі. Наукові записки. Серія: Мистецтвознавство. 2017. №1. (вип. 36). С. 213- 23. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/NZTNPUm_2017_1_32.pdf

Інтернет-ресурси:

- <https://www.imdb.com/> [Веб-сайт найповнішої інтернет-бази даних про кінематограф]
- bfi.org.uk [Веб-сайт Британського кіноінституту]
- <https://dovzhenkocentre.org/> [Веб-сайт Національного центру імені О. Довженка]
- <https://kinokolo.ua/> [Веб-сайт часопису про українське і світове кіномистецтво]
- <https://ktm.ukma.edu.ua/index.php/ktm> [Веб-сайт часопису про українське і світове кіно- та театральне мистецтво]
- <http://nv.knutkt.edu.ua/> [Науковий вісник КНУТКиТ імені І. К. Карпенка-Карого]
- <http://audiovisual-art.knukim.edu.ua/> [Вісник КНУКІМ, присвячений проблемам аудіовізуального мистецтва]
- <http://www.nbuv.gov.ua/> [Веб-сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського]
- <https://elib.nlu.org.ua/> [Електронна бібліотека «Культура України»]
- <https://www.etnolog.org.ua/> [Веб-сайт ІМФЕ імені М. Т. Рильського]